No. 245

BREDASCHE COURANT

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS-BLAD.

Zondag en Maandag 13 en 14 October

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den October.

De meeste organen der drukpers zijn thans in eene levendige discussie gewikkeld omtrent het vraagstuk der hervorming van het kiesregt. De onderscheidene comités die zich tot dat einde, voornamelijk uit den boezem der oppositie gevormd hebben, vinden warme voorstanders ieder onder de leden der oppositie van zijne bijzondere kleur. Sommigen willen de algemeene stemming, anderen dat het regt van verkiezing zonder onderscheid aan alle nationale garden wordt verleend, anderen slechts aan lieden van bekwaamheid en verdienste. Intusschen hebben sommige leden der comités reeds ingezien, dat de bestaande verdeeldheid ten dezen niet geschikt was om het doel te bereiken, en dien ten gevolge zijn van de zijde van het comité, aan welks hoofd de heer *Lafitte* staat, reeds pogingen gedaan om zich beter te verstaan met het comité onder de leiding van den heer *Odillon Barrot*. Deze wil het kiesregt zoo veel mogelijk aan alle burgers toekennen, met uitzondering slechts van de lieden die van alle onderrigt ontbloot zijn, en dus als geheel ongeschikt moeten beschouwd worden.

— De maarschalk *Soult* heeft gisteren avond weder verscheiden koeriers naar de verschillende hoven van Europa gezonden, alsmede depeches naar Marseille, voor den heer *Pontois*, die hem moeten nagezonden worden, indien hij reeds vertrokken was.

— De heer *Chateaubriand* zal naar men zegt, eerlang eene reis naar Italie ondernemen, waar hij eene zamenkomst zou hebben met verscheidene leden van den ouderen tak der Bourbons.

— Aan den schout-bij-nacht *Baudin* zal, zegt men, het bevel gegeven worden over het linieschip *Ocean*, dat thans te Brest wordt uitgerust.

— De hertogin *van Orleans* wordt binnen een paar dagen van hare reis door het zuidelijke Frankrijk, op Saint-Cloud terug verwacht.

— Uit Toulon wordt van den 6den gemeld, dat de stoomboot *Lavoisier* den 3den naar Marseille is gestevend, om den nieuwen franschen gezant van daar naar Konstantinopel over te brengen. — Voorts schrijft men van daar: De arbeid voor de bewapening der vijf oorlogschepen, houdt al de werklieden van de haven bezig. Op het voorstel door een ingenieur gedaan, zullen de werklieden eerst den arbeid van twee schepen voltooijen, om deze des te eerder zee te doen kiezen, en zich dan op de drie overige verdeelen. De *Marengo* en de *Souverein* zullen dus nu het eerst gereed zijn.

— Het dagblad van Perpignan van den 5den October behelst het volgende:

» Sedert den 24sten September heeft er geene beweging aan de grenzen plaats gehad. Het hoofdkwartier van het leger der koningin was te Vich; een korps van 4000 man, onder de bevelen van den generaal *Borso*, was van hetzelve afgezonden om naar den Ebro te trekken, ten einde *Cabrera* te observeren, die door den maarschalk den hertog der Overwinning, zich tusschen diens troepen en die van den generaal *O'Donnel* zal ingesloten gaan bevinden. — Men heeft te Barcelona eene leening moeten sluiten om in de dringendste behoeften te voorzien. Sommige kooplieden of eigenaars hebben gemeend het van hen gevorderd aandeel te moeten weigeren, maar men heeft hen gearresteerd en naar de citadel vervoerd, alwaar door hen een protest tegen dezen gewelddadigen maatregel is opgemaakt.

— Uit Sarragossa schrijft men van den 1sten October, dat de generaal *Espartero*, die den vorigen dag te Tudela was aangekomen, den 2den of 3den in die hoofdstad van Arragon verwacht werd. Hij heeft te Logrono zijne intrede op een zegekar gedaan, die door juichende ingezetenen werd voortgetrokken. Ook de generaal *O'Donnell* werd met zijne krijgsmagt, die tot nu toe aan de zijde van Valencia stond, te Sarragossa verwacht; zoodat de beide legerhoofden gezamenlijk tegen *Cabrera* zouden kunnen optrekken. De benden van dien karlistischen bevelhebber moeten thans verregaande wreedheden in onderscheidene streken van Arragon bedrijven.

— De berigten uit Madrid tot den 2den October melden, dat de nieuwe fransche gezant, de heer *Rumigny* dien dag in een plegtig gehoor, zijne geloofsbrieven aan de koningin-regentes had overhandigd, en daarbij eene aanspraak gehouden, waarin hij de koningin geluk wenschte met de jongste gelukkige gebeurtenissen. » De koning, mijn meester - zeide hij - en geheel Frankrijk, onlangs met droefheid aangedaan over de rampen van den burgeroorlog, geven thans hunne harten aan de vreugd over, ziende den vrede en de eendragt van alle Spanjaarden teruggekeerd, onder het eenig vaandel dat den alouden roem kan doen herleven. Dergelijke gevoelens, Mevrouw, zijn algemeen heerschend in Frankrijk, hetwelk niet ophouden zal het geluk van Spanje te wenschen; zij vernaauwen nog de banden die de beide natien verbinden." — De koningin antwoordde hoofdzakelijk, dat zij de betuigingen van den gezant met tevredenheid en erkentelijkheid ontving. Zij had al wat in haar vermogen was gedaan om den vrede te verwerven, en zou hare pogingen voortzetten om alle Spanjaarden rondom den troon harer doorluchtige dochter te vereenigen. De door den gezant gedane vriendschapsbetuigingen stemden overeen met de afdoende hulp welke zijn souverein, haar bondgenoot, ten voordeele der zaak harer dochter, en van de natie gedaan had, die bij de herdenking van dit groote werk der bevrediging nimmer zou vergeten, hetgeen de koningin en Spanje, aan hun doorluchtigen bondgenoot en aan Frankrijk verschuldigd waren.

De cortes waren thans voltallig en zouden zich dien dag constitueren, waarna de discussie over de *Fueros* zou aanvangen; men wist niet of het ministerie zijne eerste redactie van het ontwerp zou verdedigen; men verwachtte dat de debatten lang zouden duren, maar het ontwerp in alle geval zou aangenomen worden.

Er waren te Madrid depeches ontvangen van den spaanschen gezant te Parijs, markies *van Miraflores*. Men dacht, dat dezelve betrekking hadden op schikkingen omtrent don *Carlos*.

— Even als gisteren was de beurs heden flaauw; de koersen hielden zich echter tamelijk staande. De notering was heden (10 October) 5 pCt. 110,50; 3 pCt. 81,55; Nap. ct. 102,50; Sp. Ardoin 31⅝, Passive 8⅛; Oude diff. z. intr. 8⅝; N. diff. z. intr. 14¾; Rom. L. 103 drie achtste.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 9den October.

Men schrijft uit Berlijn, dat de aartsbisschop van Posen, de heer *von Dunin*, die stad verlaten heeft, zonder dat men weet wat van hem geworden is. Zijn kapellaan zou verklaard hebben, dat hij met hem naar Potsdam was gereden, maar hem daar niet weder heeft kunnen vinden, zoodat hij buiten staat was nadere berigten omtrent zijn verblijf te geven.

— De bekende baron *de los Valles*, die aan don *Carlos* getrouw is gebleven, en de markies *de Custine*, die de Prinses *van Beira* op haren togt door Frankrijk naar Spanje vergezeld heeft, bevinden zich thans, volgens brieven uit Berlijn, beide in die residentie.

— In een bijzonder berigt uit Berlijn van 2 October wordt medegedeeld, dat de Pruissische administratie van het postwezen voor eigen rekening eenen spoorweg van Halle naar Kassel aanleggen en daarvoor eene geldleening van 10 millioen daalders openen wil. Daar deze spoorweg zich zou aansluiten aan dien van Berlijn naar Kothen, van Maagdeburg naar Leipzig en van Dresden naar Leipzig, zoo belooft men zich van deze onderneming de gunstigste gevolgen, en twijfelt niet dat, dezelve eenmaal tot stand gekomen zijnde, er ook spoedig een spoorweg van Kassel naar den Rhijn zal worden aangelegd.

— Uit Opper-Italie schrijft men, dat in geene der havens van de Adriatische Zee eenige drukte, uit het aankoopen en verzenden van oorlogsbehoeften ontstaande, bespeurd wordt, en wil daaruit afleiden, dat niet zoo groote vrees voor eene aanstaande vredebreuk bestaat, als sommige berigten zouden doen vooronderstellen.

— Uit Rome schrijft men dat de onderhandelingen met Portugal nopens de kerkelijke aangelegenheden tot eene gewenschte schikking schijnen te komen; slechts de betrekking van don *Miguel* tot Portugal bleef nog een bezwaar, doch men zou zich moeite geven, om hem te dezer gelegenheid een aan zijn rang geëvenredigd jaargeld te verschaffen, en hem daarmede te vreden te stellen. — De bisschop van Gubbio Mgr. *Massi* was tot nuncius te Turyn benoemd; tot heden werd derwaarts slechts een zaakgelastigde van het roomsche hof gezonden. — Het diplomatiek ligchaam te Rome was in den laatsten tijd met een zaakgelastigde van Mexiko, de heer *Montoija* vermeerderd.

— Door de *Augsburgsche Zeitung* van den 8sten October, wordt nog het volgend schrijven uit Konstantinopel van den 18den medegedeeld: Uit Egypte wordt gemeld, dat de Europesche consuls aldaar nieuwe voorstellen aan den onderkoning hebben gedaan, om hem van elken gewelddadigen stap tegen de Porte af te houden; daarbij hadden zij *Mehemed*-ali op het gevaar opmerkzaam gemaakt, dat zijne troepen in Natolie op een russisch hulpkorps konden stooten. De onderkoning antwoordde lagchend: Hij was een goed Muzelman, die zich op zijn lot verliet dat de Hemel hem toegedacht had; doch hij kon nog volstrekt niet begrijpen, hoe men liever hem dan een' *Chosrew* opofferen wilde. — De egyptische brik, met de drie ontsnapte egyptische zendelingen, waren de vervolgingen der europesche oorlogschepen ontkomen en in de haven van Alexandrie aangekomen.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den October.

Koningin *Victoria* is onlangs tot het besluit gekomen, om al de schulden van haren overleden vader, den hertog *van Kent*, uit hare eigene middelen te betalen. Uit naam der gezamenlijke schuldeischers is aan H. M. thans daarvoor een dankadres aangeboden, waarin deze hare geheel vrijwillige grootmoedigheid zeer wordt geroemd.

— Op last der O. I. Compagnie worden drie groote stoombooten aangebouwd, die zwaar gewapend zullen worden, en bestemd zijn om de engelsche koopvaardijschepen in de Indische wateren tegen de zeeroovers te beschermen.

— De *Courier* neemt een artikel over uit een ander blad, waarin verzekerd wordt, dat de schikkingen voor het huwelijk der koningin met den Prins *Albert* van Saxen Coburg thans getroffen zijn, en voegt er bij, dat het gerucht liep dat de gezegde Prins de R. K. godsdienst omhelsd had; dit gerucht was echter slechts daarop gegrond, dat terwijl de hertog *Ferdinand* de eeredienst in de protestantsche kerk bijwoonde, zijne kinderen de mis hoorden in eene roomsche kapel.

— Uit een verslag omtrent de bank van Engeland vloeit voort, dat zij op den 8sten januarij jl. voor de waarde van 9,336,000 p. st. in goud in kas had, en dat deze waarde op den 20sten Augustus ll. slechts 3,265,000 p. st. meer bedroeg.

— Uit de jongste berigten van Lissabon blijkt, dat het portugeesch kabinet met een lid vermeerderd is door de benoeming van den heer *Augiar Offolin*, tot minister van marine. De ministers hadden in den laatsten tijd weder beraadslaagd, om de buitenlandsche schuld zonder bezwaar voor de natie te betalen.

— Uit het onderzoek naar de ontdekte miguellistische zamenzwering is gebleken, dat het oogmerk was een opstand te Braga te verwekken; ook heeft dat onderzoek de in hechtenisneming van den Bisschop van Coimbra en van den opperregter *Emaus* ten gevolge gehad, die beide gedurende de regering van dom *Miguel* hooge posten bekleedden.

— De ontvangen berigten omtrent den finantiëlen toestand der Noord-Amerikaansche banken luiden hoogst ongunstig.

— Volgens brieven uit Mexico, werd het plan van den president *Bustamente*, om belangrijke hervormingen daar te stellen, met het beste gevolg bekroond, inzonderheid gaf hij zich veel moeite om den landbouw op te beuren. De gele koorts maakte te Vera Cruz talrijke slagtoffers; zij heerscht ook in de zuidelijke Staten van Noord-Amerika. Te Mobile, dat ongeveer vierduizend inwoners telt, stierven dagelijks omtrent vijf-en-twintig menschen.

BELGIE.

BRUSSEL, den 11den October.

De Brusselsche *Independant*, een ministerieel blad, meldt in zijn nommer van den 10den, dat de te Brussel aanwezige zaakgelastigden van den fabrikant *Cockerill*, al wat men, wegens aanmerkelijken onderstand, dien deze fabrikant van Duitsche of andere kapitalisten zou hebben ontvangen, verhaald heeft, voor ongegrond verklaren. De geldelijke moeijelijkheden, waarin de heer *Cockerill* zich bevindt, duren, ook volgens andere berigten, steeds voort.

— Uit Gent schrijft men, van den 9den october, dat uit hoofde van het geheel herstel der rust, de troepen der bezetting dien dag de moeijelijke dienst, welke hun sedert het begin der woelingen was opgelegd hebben gestaakt, en dus niet langer op de openbare pleinen bivouac behoeven te houden. Men verwachtte, dat verscheidene bataillons, die in den laatsten tijd te Gent zijn gekomen, weldra naar hunne garnizoensplaatsen zouden terugkeeren.

— Het *Journal de Flandres* verzekert, even als voor een paar dagen de *Messager de Gand* deed, dat de arbeid in de fabrieken te Gent tegen het einde dezer maand weder zoude moeten gestaakt worden, indien het gouvernement binnen dien tijd, niet den een of anderen maatregel ten voordeele der katoen-industrie neemt. De Gentsche fabrikanten zouden drie stelsels aan het bewind voordragen: eene premie op den uitvoer, verbod van de vreemde geweefde katoenen stoffen, en de aankoop van belgische katoenen door het gouvernement, om ten koste van het rijk te worden uitgevoerd. De gouverneur van Oost-Vlaanderen en de leden van de deputatie der Gentsche fabriekanten, zijn alhier aangekomen.

— De generaal *Skerynecki* is eergisteren van Luik met zijne familie, zijne echtgenoote, moeder en schoonmoeder, en zijne twee dochters alhier aangekomen.

— Men heeft thans het ontwerp tot het aanleggen van eenen ijzeren spoorweg, door de duinen heen, van Ostende naar Duinkerken, gevormd. Sommigen vleijen zich in Belgie, dat als dit plan tot stand kwam, ook het aanleggen van den spoorweg van Parijs naar Duinkerken spoedig zou volgen, en dus de versnelde gemeenschap van Parijs naar Brussel langs die linie zou plaats hebben, waarbij men dan echter een vrij grooten omweg maken zou.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den October.

In het Amsterdamsch *Handelsblad* leest men heden nog het volgende:

„Het gisteren door ons medegedeelde berigt dat prof. *Bosscha*, den Koning verzocht heeft om buiten aanmerking te blijven bij de benoeming van eenen hoogleeraar te Utrecht, in de plaats van wijlen den heer *P. W. van Heusde*, heeft niet alleen allen, die belang stellen in den bloei van het athenaeum onzer hoofdstad, van harte verheugd, maar daarvoor komt ook den heer *Bosscha* de grootste lof toe. Z. Hooggl. heeft aanspraak op de erkentelijkheid van ons stadsbestuur en van allen, die met onze doorluchtige school in aanraking staan, zoowel wegens den door Z. Hooggel. gedanen stap, als wegens de wijze waarop die geschied is. Z. Hooggel. heeft roem en voordeel opgeofferd, omdat hij zich te zeer verpligt rekende aan de hem door zijne beroeping te Amsterdam betoonde onderscheiding, dan dat hij na een zoo kort verblijf alhier zijne betrekking reeds weder zou hebben willen nederleggen. En in plaats van de mogelijk eerdere beroeping naar Utrecht af te wachten, heeft Z. Hooggel. die vrijwillig en uit eigene beweging willen voorkomen en zich aldus zelfs van de gelegenheid willen berooven, om later zijne opoffering hoog te doen gelden.”

— Naar uit 's Hage wordt gemeld zijn al de leden van den Raad van State voor eene buitengewone zitting tegen aanstaanden Maandag bijeengeroepen, zelfs die welke zich te Antwerpen en elders met eene zending belast vinden. Naar men dacht zou het de beraadslagingen gelden over de in de grondwet te maken wijzigingen, alsmede over eenige finantiele maatregelen.

— Men schrijft, dat Zr. Ms. zaakgelastigde bij de vrije stad Frankfort, de heer *F. H. W. von Scherff*, is belast met eene zending naar Berlijn, en dat aan denzelven als secretaris is toegevoegd de heer *Wahlen*, inspecteur der belastingen te Luxemburg.

— Gisteren ochtend is op het buitenverblijf *Clingendael*, nabij 's Gravenhage, overleden de hoog welgeboren heer *Willem Joseph* baron *van Brienen*, heer van Groote Lindt, Dordrecht en Stadt, lid van de Ridderschap van de provincie Holland en van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, kommandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw en ridder van het Legioen van Eer. Hij had bijkans 80 jaren bereikt.

— Uit Arnhem schrijft men van den 11den dezer:

„Uit het naburige stadje Huissen meldt men ons van den 2den dezer, dat, toen de werkzaamheden op de steenbakkerij van de heeren *Vermeulen* en *Heukelom* te Malburgen eenen aanvang namen, men volgens oude gewoonte, de werklieden op jenever heeft onthaald. Eene jonge knaap van 13 jaren, met name *Willem Smit*, die aan zijnen broeder het middag-eten bragt, geraakte mede in het gelag en heeft toen zoo veel sterken drank gebruikt, dat dit zijnen onmiddellijken dood heeft ten gevolge gehad.”

— Vrijdag jl. heeft het hof van Drenthe het arrest uitgesproken in de zaak van *A. Joogman* en *J. Brongers Mantingh*, welke beide personen door den Procureur-Generaal beschuldigd werden van het vervaardigen en in omloop brengen van valsche guldens en daalders, van welke laatsten zes ten processe aanwezig waren, en welke allen door het collegie van raden en generaalmeesteren der munt te Utrecht waren verklaard, valsch te zijn; 29 getuigen zijn in deze belangrijke zaak gehoord. Het hof heeft den beschuldigde *Joogman* van de tegen hem ingebragte beschuldiging vrijgesproken, op grond, dat de schuld ten zijnen opzigte regtens niet was bewezen, en den beschuldigde *Mantingh*, daarbij tevens verligtende omstandigheden

n aanmerking nemende, veroordeeld tot te pronkstelling gedurende een half uur, vijf jaren tuchthuisstraf en vijftig gulden boete.

— De *Middelburger Courant* schrijft het volgende :

» Vele kunstminnaars hebben dezer dagen weder het genoegen kunnen genieten, van twee nieuwe kapitale schilderstukken van de heeren gebroeders *Pauwelsen* te beschouwen, welke thans te Amsterdam, hunne vroegere woonplaats, werkzaam zijn, na hunne studien in Belgie te hebben volbragt. De eene schilderij van *W. Pauwelsen* verbeeldt de groote markt te Middelburg, met uitzigt op het stadhuis: dit stuk is rijk met figuren gestoffeerd; de andere schilderij door *M. Pauwelsen*, is een naar de natuur geschetst bergachtig landschap. Beide stukken getuigen van de in het oogloopende vorderingen der jonge kunstenaren. Deze twee uitmuntende stukken zijn, naar wij vernemen, reeds het eigendom van een' edelmoedigen beschermer en aanmoediger der kunst, sedert kort te Amsterdam woonachtig.

— In de *Utrechtsche Courant* leest men het volgende :

» Men verneemt dat de heer *Helm*, van Frankfort aan de Main, eigenaar van eenige beroemde kunstwerken, uit de werkplaats van *Cobelin* te Parijs, toebehoord hebbende aan *Lodewijk XVI*, en welke, door de Fransche revolutie, aan particuliere bezitters zijn overgegaan, te Amsterdam, gedurende eenige dagen eene tentoonstelling dezer meesterlijke weefsels zal houden." De algemeene roep dezer hoogst zeldzame stukken heeft dezelve te Leipzig, Berlijn, Hamburg, Brunswijk en elders eenen algemeenen bijval doen vinden. Genoemde voorstellingen bestaan in 8 schilderstukken, elk vijftien voet hoog en achttien voet breed, met meer dan zestig beelden, van natuurlijke grootte, benevens de daartoe behoorende sierlijke stofferingen: alles geheel van wol en zijde bearbeid.

BELGIE.

Het traktaat van 19 april 1839, hetwelk de conferentie te Londen ons verpligt heeft, na jarenlange vereffelijking, te sluiten, omdat er, nadat het gebleken was dat alle weerstand nutteloos was, niets beters was te wachten voor het land door die verwarring der staatkunde, welke eene eenvoudige zaak in 1830 zoo verwikkelde, dat men nog den rok moest afstaan, nadat de beurs was afgeperst — dit traktaat, zoo weinig gunstig als het nog voor ons was, werd geteekend en ten uitvoer gelegd van onze zijde. Naauwelijks is nu het traktaat daar en de staat van oorlog in vrede verkeerd, of gedurig rijzen er, bij de ten uitvoerlegging, nieuwe bezwaren en nieuwe lasten. Het is niet genoeg, dat door de erkenning van Belgie, een staat naast den onzen is geplaatst, die in zijn bezit heeft al de met onze geldmiddelen betaalde kostbare vestingen; dat de bewoners van deze provincie en het voormalige Staats-Vlaanderen wederom tot grenslanden zijn geworden, met al den last en aankleve van dien: maar er blijkt niets, dat de door dit traktaat aan Belgie opgelegde schuld wordt overgenomen en betaald. Het artikel 13 van dat traktaat, hetwelk zooveel malen is om en omgewerkt, tot dat men het cijfer ten voordeele van Belgie tot op vijf millioen guldens verminderd had, stelt, bij deszelfs § 4, vast, dat door middel van de vestiging der gezegde som en jaarlijksche renten, Belgie van alle verpligting jegens Holland, uithoofde der verdeeling van de openbare schuld van het koningrijk der Nederlanden, zal ontlast zijn, terwijl § 5 bepaalt, dat de Utrechtsche Commissie zal bijeenkomen, ten einde zich bezig te houden met de overdragt der kapitalen, uit hoofde dier verdeeling van de openbare schuld. Die commissie is sedert lang benoemd en werkzaam; — is de overdragt der kapitalen nu reeds geschied? Neen; telken reize werden de zittingen, nu dan onder het een, dan onder het ander voorwendsel geschorst, terwijl alles verwachten doet dat die liquidatie tot in het oneindige duren zal; ja men vermeent, dat, ten gevolge van het gedurig opwerpen van contrapretentien de Belgen den last der renten van vijf millioen trachten zullen zich van den hals te schuiven. Wat volgt daaruit: Dat wij bezwaard blijven met de dienst dier rente ook voor Belgie, indien het crediet van ons staats-papier daarbij niet zal te niet gaan. Want, bij de niet uitvoering van het bepaalde bij artikel 13, schuivende het op de lange baan schuiven der zaak gelijk staat, zal Belgie wel goede vriendschap houden, maar de schuld niet overnemen, en bij de eerste gelegenheid, die gunstig schijnt, de schuld van zich afwerpen. Dit is aan Belgie aanvankelijk gelukt, daar al de achterstallen sedert 1830, door haar niet aan Nederland zijn teruggegeven. Maar al dat opwerpen van contrapretentien is nergens nut toe; bij artikel 13 is de som der rente van vijf millioen guldens, als een transactioneel cijfer aangenomen, om aan alle berekeningen over en weder een eind te maken. Indien de Regering wel deed, dan moest zij, naar ons inzien, geene diplomatique of andere relatien, vooral niet van handel, met Belgie aanknoopen, zóó lang de overschrijving der schuld en alle liquidatien niet geëindigd zijn. De Belgen hebben het in 1830 zich niet geschaamd den staatsraad en de ministers te 's Gravenhage te noemen »*des bonnêts de coton*" die zij wel zouden om den tuin weten te leiden. Mogt onze regering, die jegens vreemde staten veelal te goedtrouwig en te loyaal is, ook de zwakheid niet hebben, om, vóórdat de geldzaken, de Scheldevaart, de afloop der wateren en de vaart op de binnen-kanalen en rivieren definitief geregeld is, den Belgen te veel voet te geven; want het laat zich nu meer en meer aanzien, wat wij reeds vroeger waarschuwden: de Belgen zullen nimmer ter goeder trouw en zonder daartoe gedwongen te worden, naar behooren uitvoering geven aan het artikel der schuld en der Scheldevaart. Fide sed cui vide.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In het begin dezer maand is te *Manheim* de jaarlijksche bijeenkomst van duitsche philologen en onderwijzers gehouden. Meer dan 140 leden waren aldaar tegenwoordig. — In eene bijeenkomst van het comité voor de oprigting van Mozart's gedenkstuk te *Salzburg*, waarbij Professor Schwanthaler en de directeur der geschutgitterij van *München*, Stielgmayr, tegenwoordig waren, is aan den eerstgenoemden de vervaardiging van het model en aan den laatstgemelden de afgieting van het standbeeld van Mozart opgedragen, hetwelk men nu hoopt binnen een paar jaren te *Salzburg* opgerigt te zien.

Frankrijk. — Als kandidaten ter vervulling van het opengevallen lidmaatschap in de fransche Akademie, door den dood des heeren Michaud, worden genoemd: de heeren Pariset, Victor Hugo, Vatout, Ancelot, de Norvins, A. Thierry en Balzac. — Als eene nieuwe ontdekking omtrent de vaccine wordt uit *Frankrijk* het volgende medegedeeld: » De heer Creely, chirurgijn te *Aylesburg*, heeft als eene onloochenbare daadzaak de identiteit van den aard der kinderpokken en der vaccine aangetoond. De genoemde heelkundige ente op koeijen de pokstof der kinderziekte in, en deze pokken hadden geheel het voorkomen aan die der vaccine; hij vaccineerde vervolgens kinderen met de stof van deze kunstmatige pokken genomen; vaccine-pokken kwamen daaruit voort, allezins overeenkomstig aan die der echte koepokken; later werd op deze zelfde kinderen de pokstof der kinderziekte ingeënt, zonder dat zulks eenigen nadeeligen invloed had. Diensvolgens zou deze kunstmatig verkregen pokstof niet alleen volkomen gelijk zijn aan de echte pokstof, maar zelfs de persoon die met dezelve ingeënt wordt, geheel vrijwaren van de kinderziekte." Dit nieuw behoedmiddel tegen de kinderziekte, hier *variola vaccina* geheeten, zou vooral van gewigt zijn in plaatsen waar niet altijd de echte koepokstof voorhanden is; men zou dan slechts de besmettelijke stof der kinderziekte op eene koe behoeven in te enten, om dit sterkwerkend gif in een onschadelijk voorbehoedmiddel te doen verkeeren. — In de fransche bladen is herhaaldelijk gesproken van eene muzijkale taal, waarvan zekere heer Sudre de uitvinder was, en welke slechts bestond in het verschillend gebruik der zeven noten van den sleutel. » De gezegde heer Sudre, heeft dezer dagen proeven zijner uitvinding in het openbaar te *Marseille* gegeven, en een der bladen dier stad, *le Sud*, geeft daarvan hoofdzakelijk het volgend verslag: Een zwart bord, waarop ieder der aanwezenden het regt had de woorden of de zinsnede te schrijven die hem goeddacht, was tusschen den heer Sudre en zijne leerlinge geplaatst. Deze keert den rug naar het bord, om elk vermoeden van verstandhouding weg te nemen. Eenige woorden worden op het bord geschreven; de heer Sudre neemt eene viool, geeft een zeker getal noten aan, zonder eenige kunstaanwending van melodie, en zijne leerlinge zegt terstond, welke de op het bord geschrevene woorden zijn. De proeve geschiedde nog op eene andere wijs: De heer Sudre vergenoegt zich de noten in eene zekere orde te zeggen, even al of hij dezelve voorspelde; eindelijk deelt hij zijne denkbeelden mede, zonder zich van de spraak te bedienen, allen door de aanduiding der noten met den vinger. Op deze wijs zouden de blinden zich met de doofstommen kunnen onderhouden. » De muzijkale taal — dus meldt verder in dezen zin gezegd — is in den vollen zin van het woord de algemeene taal; met zeven noten (een enkel octaaf, zonder behulp zelfs van de halve toonen) kunnen de verschillendste volken in gemeenschap worden gebragt; kan de Arabier zich met den Rus, de Engelschman zich met den Spanjaard, de Franschman zich met den Chinees onderhouden. De uitvinding van den heer Sudre kan nog op andere gewigtige zaken worden toegepast; zij vervangt den telegraaf, en kan strekken tot het geven van kommandoos te land en ter zee; tot de aanwending daarvan wordt overigens niets meer vereischt, dan de kennis der drie noten: »*ut, mi, sol.*" — Het *Journal des Débats* verbetert het vroeger gegeven berigt aangaande de reis van den schilder Horace Vernet naar *Egypte* en *Syrie*. Deze reis wordt door den kunstenaar

niet ondernomen op uitnoodiging van den Egyptischen onderkoning, maar uit eigen beweging om een reeds lang gekoesterd ontwerp te vervullen. Hij zal door geen gezelschap schilders en vrienden, maar alleen door een jong kunstenaar verzeld worden. Zijn voornemen is om het slagveld in de nabijheid der *Pyramiden*, den berg *Thabor*, *Aboukir* en vervolgens de omstreken van *Nesib* te bezoeken en op die plaatsen ontwerpen te schetsen. — Het zoo even genoemde blad gaf onlangs een verslag van den wetenschappelijken togt der heeren Texier, de la Bourdonnaye, Jaubert en anderen, in *Klein-Azie*, inzonderheid van *Smyrna* naar *Konstantinopel*. De reizigers hadden onder anderen te *Magnesia*, een der steden welke door Xerxes aan Themistocles werd gegeven, in de puinhoopen van den tempel van *Diana*, uitstekende basreliefs, afkomstig van den fries des tempels gevonden, en hielden zich bezig met de schoonmaking en beschrijving derzelve, toen ongelukkigerwijs de honger, daar in den omtrek niets van levensmiddelen te verkrijgen was, hen van daar dreef.

NIEUWSTE FRANSCHE LETTERKUNDE.

UN JEUNE HOMME CHARMANT, 2 vol. par Paul de Kock.
LE COMTESSE DE SALISBURY, 2 vol. par Dumas.
MARIANNE, 2 vol. par J. Sandeau.

Deze lettervrucht van Paul de Kock is, even als zijne *Zizine* een roman voor die klasse van lezers, welke in Frankrijk *la bourgeoisie* genoemd wordt; want al is het dat dezelve hier en daar door enkelen uit de hoogere klasse gelezen wordt, is het eene uitzondering op den regel. Als wij dit onder het oog houden, dan is deze roman een *roman de moeurs*; want onder het luchtig kleed wordt veel goeds voorgehouden. De schrijver heeft blijkbaar zich voorgesteld, jonge meisjes te waarschuwen voor de verleiding der jonge lieden, zelfs uit den hoogen stand, en aan willen toonen hoe, wanneer de eerste stap tot verkeerdheid begaan is, men al dieper en dieper valt, en de verleide maagd of vrouw de speelbal wordt der luimen en de slaaf der begeerte des verleiders. Hij toont aan door dit verhaal, hoe eene vrouw, omtrent hem dien zij eerst leerde beminnen, ofschoon hij haar ten val bragt, verblind is zelfs voor zijne ergste en grofste dwalingen en misstappen, en hoe zelfs onbeloonde liefde nog altijd verschooning vindt zelfs in den laagst gezonken verleider. Met dat al heeft men daarvan een vaudeville gemaakt en te Parijs opgevoerd, die zekerlijk niet opgesteld is in de bedoeling des schrijvers, want die vaudeville doet blozen. — Het verhaal van Dumas stelt eene geschiedenis voor, uit den tijd van Eduard III van Engeland, tijdens hij de Fransche kroon zich zocht toe te eigenen, en is opgesteld naar luid der kronijkschrijvers van dien tijd. De gravin van Salisbury komt slechts zeldzaam in dit verhaal voor, waaraan zij wel haren naam leent, maar waarvan zij geenszins de hoofdpersoon uitmaakt. Of zij inderdaad, zoo als zij hier voorkomt, het slagtoffer eener brutaliteit van den Engelschen koning geweest is, zoo als Dumas verhaalt, maar waarvan de geschiedenis zwijgt, willen wij liefst in het midden laten. Overigens is het werk zeer lezenswaardig, niettegenstaande men zich wachten moet voor geschiedkundige waarheid te houden, wat als zoodanig hier voorkomt. Althans verscheidene daadzaken zijn, of elders, of niet te dien tijde gebeurd. — Marianne is een buitengewoon gerekt en langwijlig verhaal van eene vrouw, die omdat het huwelijksleven haar verveelde, met een minnaar te Parijs ging leven, en hare nederige dorpswoning verliet, die al het smartvolle van zich door den minnaar verlaten te zien moest ondervinden, een trooster vond, toen zij zich deswege wilde in het water werpen, in een even twintigjarigen jongeling, dien zij op hare beurt na eenigen tijd ook moede werd; tot dat zij, na die tweede scheiding van minnaars, eindelijk hare echtelijke woning terug ziet, er vergiffenis en liefde aantreft, tot dat zij eensklaps het besluit opneemt, die woning te verlaten, en men niets meer van haar hoort. Er wordt veel zedekunde in dit verhaal opgedischt, maar de tooneelen zijn zoo gerekt, dat het geschrift vermoeid uit de hand wordt gelegd.

, De gezamenlijke BROUWERS te *Breda*, berigten mits deze, dat, door de DUURTE der GRANEN, zij hunne GARSTE en BRUINE BIEREN met een GULDEN per TON hebben verhoogd, te beginnen met den 14. October 1839.

, Men verlangt hoe eerder hoe beter in de nabijheid van *Breda*, een TUINMAN, welke Getuigschriften van goed Gedrag, Kunde en Eerlijkheid kan overleggen. Adres bij den Heer VAN ALPHEN, in de *Kroon*.

BEKENDMAKING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad *BERGEN-OP-ZOOM*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbende, dat de NAJAARS-MARKT binnen dezelve Stad, als gewoonlijk, zal aanvangen met *MAANDAG* den 18. en eindigen met *ZATURDAG* den 30. *NOVEMBER* aanstaande, en dat alle verzoeken en aanvragen om Standplaatsen *vrachtvrij* zullen behooren te worden gedaan, met opgave der grootte van de KRAMEN of TENTEN in Nederlandsche maat, aan den Heere Commissaris van Policie, J. L. LANGGUTH; dienende eindelijk tot narigt, dat geene Dobbelaars, Rijffelaars, Horoskooptrekkers enz., zullen toegelaten en tegen alle Bedelarij ten strengste zal worden gewaakt.

Bergen-op-Zoom, 16. September 1839.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. D. de ROOCK,
Ter ordonnancie van dezelven,
J. ALDER,
Secretaris.

, De BURGEMEESTER der Gemeente van *GINNEKEN en BAVEL*, brengt mits deze ter kennisse van de Belanghebbenden, dat de JAAR- of VEE- en PAARDENMARKT alhier op den 18. dezer maand invalt, zullende voor het plaatsen van VEE en KRAMEN geen Standgeld worden gevorderd, terwijl alle HAZARDSPELEN, RIJFELAARS en HOROSCOOPTREKKERS ten strengste van deze Markt zullen worden geweerd.

VERKOOPING VAN
VASTGOED.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, als daartoe door de Arrondissements-Regtbank aldaar benoemd, op Maandag den 14. October 1839, des avonds om 7 ure, ten Koffijhuize van den Heer P. AERT-GEERTS, aan de Haven aldaar, publiek

Verkoopen:

Het van ouds gerenommeerde KOFFIJHUIS, *HET SCHIPPERSHUIS*, staande en gelegen binnen *Breda*, aan de Oostzijde van de Haven te *Breda*, gekw. Wijk C, N°. 266, Kadaster Sectie A, N°. 1084, groot 1 Roede, 56 Ellen. — Ingezet en Verhooging *f* 4650.

MEUBELAIRE VERKOOPING.

Mr. J. F. C. J. DE ROY, Notaris te *Breda*, zal, op Donderdag den 17. October 1839, des voormiddags ten 9 uren, in het *Schippershuis*, aan de Haven aldaar, in het Openbaar Verkoopen:

2 Mahonyhouten Secretaires, 1 dito Coulis-Tafel, 1 dito Console, Thee- en andere Tafels, Kabinet, Bureaux, Ledikanten, Behangsels, Bedden en Toebehooren, Dekens, Linnen- en Servettengoed, Spiegels, Schilderijen, Kagchels, Koffij- en Thee-serviezen, Bloemvazen, Blik-, Tin- en Aardewerk. — Koffijhuis-behoeften, alsmede eenig Goud- en Zilverwerk, en wat verder ten Verkoop zal worden aangeboden.

Alles daags te voren te zien.

UIT DE HAND OF, OP NADER TE BEPALEN TIJD, IN HET OPENBAAR

TE KOOP:

Eene van ouds beklante en sedert weinige jaren geheel herbouwde HUIZINGE, SMEDERIJ en ERVE, voorzien van onderscheidene gemakken, REGENBAK en twee KELDERS, staande op de zuidzijde der Haven te *Bergen-op-Zoom*, Wijk C. N°. 76, met eenen vrijen Uitgang van achteren.

De SMEDERIJ is, als de eenige in dat gedeelte der Stad en in de nabijheid der Scheepstimmerwerf, allervoordeeligst gelegen.

Aan te vaarden uiterlijk 1. Mei 1840.

Te bevragen met *vrachtvrije Brieven* ten Kantore van den Notaris J. F. VAN KOCH te *Bergen-op-Zoom*.

, Bij VAN GULICK en HERMANS, Drukkers en Boekhandelaars te *Breda*, is van de Pers gekomen:

VERZAMELING van 300 MEETKUNDIGE VOORSTELLEN, ten dienste van Gevorderde Leerlingen en Aankomende Onderwijzers, door H. Sluyters. Prijs 30 Cents.

En te bekomen:

HANDLEIDING tot de MEEST KUNSTMATIGE LIGCHAAMS-OEFENINGEN, door J. Smeets. Uit het Hoogduitsch vertaald, en naar onze Gebruiken en Zeden gewijzigd, met 60 ophelderende Figuren. Prijs *f* 1,90.